

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Marek Michalak

Warszawa, 17 maja 2016 roku

ZSR.422.19.2016.MK

**Pani
Elżbieta Rafalska
Minister Rodziny, Pracy i Polityki
Społecznej**

Skonsumuj Pani Minister,

w myśl art. 3 ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (j.t. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390, z późn. zm.), osobie dotkniętej przemocą domową udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego i rodzinnego oraz ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania.

Zgodnie z art. 11a ust. 1 ww. ustawy, jeżeli członek rodziny wspólnie zajmujący mieszkanie, swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy w rodzinie czyni szczególnie uciążliwym wspólne zamieszkiwanie, osoba dotknięta przemocą może żądać, aby sąd zobowiązał go do opuszczenia mieszkania. Postanowienie zapada po przeprowadzeniu rozprawy, która powinna odbyć się w terminie jednego miesiąca od dnia wpływu wniosku oraz staje się ono wykonalne z chwilą ogłoszenia i może być zmienione lub uchylone w razie zmiany okoliczności. Ponadto art. 11a ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie stanowi, że do wykonania obowiązku orzeczonego na podstawie ust. 1 ww. przepisu stosuje się odpowiednio przepisy o obowiązku opróżnienia lokalu służącego zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych dłużnika, co może skutkować usunięciem osoby stosującej przemoc do noclegowni czy schroniska dla bezdomnych na podstawie art. 25d ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego w zw. z art. 1046 § 5¹ k.p.c.

Celem powyższej instytucji jest zapewnienie szybkiej pomocy osobom doznającym przemocy domowej poprzez odseparowanie sprawcy przemocy.

Z żądaniem zobowiązania danej osoby do opuszczenia mieszkania może wystąpić jedynie osoba dotknięta przemocą. Uprawnienie to nie przysługuje osobie będącej świadkiem tej przemocy lub innej osobie mającej wiedzę na temat stosowania przemocy. Niezbędne do wydania przedmiotowego

26 lat Konwencji
o Prawach Dziecka

orzeczenia jest uznanie przez sąd, że stosowanie przemocy powoduje szczególnie uciążliwym wspólne zamieszkiwanie.

Jak wynika ze sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za lata 2014-2020 za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 r., w 2014 roku do sądów rejonowych wpłynęło **1 152** spraw w trybie art. 11a ww. ustawy (2013 – 1 114, 2012 - 730, 2011 - 197, 2010 - 353), z czego załatwionych zostało **1 134** spraw (2013 - 879, 2012 - 620, 2011 - 105), przy czym w **487** (2013 - 387, 2012 - 268, 2011 - 49, 2010 - 138) żądanie uwzględniono, a oddalono w 136 przypadkach (2013 - 118, 2012 - 74, 2011 - 10). Stosunek spraw, w których żądanie uwzględniono do spraw załatwionych w 2014 roku wyniósł **43%**, czyli był zbliżony do roku poprzedniego (2013 – 44%, 2012 – 43,23%, a w 2011 – 46%).¹

Z powyższych zestawień wynika, że liczba składanych wniosków nieznacznie wzrasta. Ciągłe jednak, osoby doznające przemocy domowej często nie znają swoich praw, a gdy nawet je znają, nie potrafią ich egzekwować. Dlatego też konieczne są szeroko zakrojone akcje informacyjne i kampanie edukacyjne na temat przemocy, informujące o możliwych formach poszukiwania pomocy i wsparcia oraz reagowania na przemoc.

Osoby doznające przemocy muszą mieć świadomość, że na podstawie art. 11a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie mogą żądać, aby sąd zobowiązał osobę stosującą przemoc do opuszczenia mieszkania. Informacje o powyższym winny być przekazywane w ramach prowadzonych czynności, między innymi w procedurze „Niebieskie Karty”, np. podczas spotkania z osobą doznającą przemocy, czy w informacji zawartej w formularzu B „Niebieskie Karty”.

Mając na względzie jak najlepszą ochronę praw i dobra dzieci, na podstawie art. 10 a ustawy z dnia 6 stycznia 2000 roku o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. z 2015 r., poz. 2086.), zwracam się do Pani Minister o rozszerzenie tematyki szkoleń dla pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, członków zespołów interdyscyplinarnych, grup roboczych w zakresie zobowiązania do opuszczenia lokalu – trybu wynikającego z art. 11a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, jak i podjęcie innych działań zmierzających do upowszechnienia wiedzy o ww. środku ochrony, zapewniającym bezpieczeństwo osobom doznającym przemocy.

→ dyskusja na temat
Marek Gładki

---

¹ Sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za lata 2014-2020 za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 r., s. 126